

idet han havde set, at Finansminister Lüttichau havde erkendt, at 1½ Mill. Kr. kunde Statskassen undvære til Gennemførelse af Toldreformen og 800,000 Kr. til Gennemførelse af de direkte Skattelove, men saa maatte man huske paa, at her havde Finansminister Lüttichau forment, at det var Gennemførelsen af den samlede Skattereform, det gjaldt; det gjaldt baade de direkte og indirekte Afgifter. Det imødegaaer altsaa intet af det, jeg har sagt, idet jeg jo har sagt, at Statskassens Tilstand var saadan, at Finansminister Lüttichau havde erkendt, at Statskassen kunde undvære 2,300,000 Kr., og det indrømmede ogsaa den ærede Finansminister. Det er derfor ikke værd at strides om den Ting.

Den højtærede Finansminister indrømmede ligeledes, at Statskatterne siden 1896—97 virkelig vare stegne med 7,402,000 Kr., som jeg havde gjort opmærksom paa. Men, sagde den ærede Minister, de øvrige Indtægter ere ikke stegne. Overskuddet af vore Jernbaner er ikke steget; det er tværtimod gaaet tilbage, og ved denne Lejlighed kom den ærede Minister ogsaa til at omtale disse Takster, som der var talt om, at man kunde forhøje for de længere Afstandes Vedkommende, og han sagde da, at naar man overvejer dette Spørgsmaal, maa man lægge Mærke til, at Statskassen i Virkeligheden havde faaet meget forøgede Indtægter af Statsbanerne, siden man havde faaet de billige Takster indført. Man maatte nemlig huske paa, at det ikke var Indtægterne, der vare sunkne, men at det var Udgifterne, der vare stegne, og vare stegne stærkere, og dette var ikke en Følge af, at man havde faaet de billige Takster. Den ærede Minister nævnte Eksempler derpaa. Disse Eksempler har jeg ikke været uvidende om, og jeg kunde endogsaa forøge dem med en Sum paa 190,000 Kr. som Underskud af Driften af Kystbanen, som heller ikke direkte skyldes Indførelsen af de billige Takster. Men naar det forholder sig saaledes, at de forøgede Udgifter ikke kunne begrundes af de billige Takster, maa det paa den anden Side ogsaa erkendes, at Forøgelsen af vore Indtægter heller ikke kan begrundes i, at vi have faaet de billige Takster, i alt Fald kan hele Forøgelsen ikke begrundes dermed. Ser man paa Beretningerne om Jernbanernes Drift i de senere Aar og da navnlig siden 1895—96, vil man opdage, at allerede i 1896 var Indtægten i stærk Opadgaaen, og det var altsaa, før de billige Takster bleve indførte. I det Aar havde vi nemlig en Indtægtsforøgelse af 824,000 Kr. paa

Personbefordringen eller over 9 pCt., og Rejsernes Antal pr. Banemil vare forøgede med 4696. Takstnedsættelsen traadte jo først i Kraft i Aaret 1896—97, Godstaksten den 1ste Januar og Personstaksten den 2den August. Det viste sig imidlertid, at den Forøgelse, der var begyndt, ikke udviklede sig i samme Grad, men tvertimod var langt mindre i dette Aar, idet ifølge Beretningen Indtægten af Personbefordringen var forøget med 514,000 Kr. og Indtægten af Godsbefordringen med 515,000 Kr. Næste Aar, 1897—98, steg Indtægten af Personbefordringen med 450,000 og Indtægten af Godsbefordringen med 531,000. I 1898—99 ere de samme Poster 753,000 og 849,000 Kr., men naar man nu ser paa det, maa man jo ikke glemme, naar man skal tale om, hvor meget af denne Forøgelse der skyldes Taksterne, at tage Hensyn til, at nogle Aar forud stege Indtægterne stadig, og denne Indtægtsstigning vilde jo have fundet Sted ogsaa fremtidig, uanset, om man havde indført disse Takstnedsættelser eller ej. Og dernæst maa det ikke glemmes, at i det samme Aar bleve ny Jernbanestrækninger aabnede, som gavede Statskassen ny Indtægter. Den 2den August aabnedes Linien til Snekkersten eller Kystbanen, og maa det end indrømmes, at den har givet et tarveligt Resultat, gav den dog i det første Driftsjaar Statskassen en Indtægt af 660,000, som dog maa fradrages, naar man taler om den forøgede Indtægt, de billige Takster have givet. Ligeledes aabnedes, saa vidt jeg husker Aaret efter, Slagelse—Værsløvs-Banen. Jeg har ikke ved det Gennemsyn, jeg har haft Lejlighed til at foretage af Beretningerne, kunnet finde, hvor stor en Indtægt denne Bane har givet Staten, men adskillige Hundre tusind Kroner maa dog være komne ind ved Driften af den, og det maa der jo ogsaa tages Hensyn til, Jeg tror derfor ikke, man uden videre kan sige, som nogle have været tilbøjelige til og, som jeg synes, den ærede Finansminister heller ikke var utilbøjelig til, at man maa huske paa, at de billige Takster havr givet forøgede Indtægter, men at man tillige har faaet forhøjede Udgifter ikke blot paa Grund af de billige Takster men ogsaa af andre Grunde, og derfor kunde man ikke gaa ud fra, at de havde skadet Statsbanedriften. Det sidste tror jeg heller ikke, man kan gaa ud fra, uden for saa vidt man tænker paa de lange Afstande, og der talte jeg i mit første Foredrag om, at man sikkert vilde kunne gaa til nogen Forhøjelse uden derfor at skade Trafikken.

Jeg skal ikke opholde mig ved den